

سرشناسه عنوان و نام پدیدآور	مهدی عراقی، محمد طه، ۱۳۶۹ / داودی، فرزین، ۱۳۷۲ غدد بزاقی: کتاب جامع آمادگی آزمون ارتقاء و بورد ۱۴۰۳ Commings otolaryngology head and neck surgery, seventh, 2020/ / پاسخگویی به سوالات سال ۱۴۰۲: محمد طه مهدی عراقی، فرزین داودی ترجمه و تلخیص فاطمه شجاع صفت. تهران: کاردیا، ۱۴۰۲. ۱۳۴ ص: جدول. ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۴۳-۴۷-۴ ریال ۲۶۹۰۰۰۰
مشخصات نشر مشخصات ظاهری شابک وضعیت فهرست نویسی یادداشت	فیبا کتاب حاضر برگرفته از کتاب "Cumings otolaryngology : head and neck surgery,7th. ed, c2020" به ویراستاری پل دلبلیو فلینت ... او دیگران است. غدد بزاقی -- بیماری‌ها Salivary glands -- Diseases گوش و حلق و بینی -- بیماری‌ها Otolaryngology -- * Diseases غدد بزاقی -- بیماری‌ها -- آزمون‌ها و تمرین‌ها Salivary glands -- Diseases -- Examinations, questions, etc. گوش و حلق و بینی -- بیماری‌ها -- آزمون‌ها و تمرین‌ها Otolaryngology -- * Diseases -- Examinations, questions, etc. فلینت، پل دلبلیو. Flint, Paul W. کامینگز، چارلز ویلیام، ۱۹۲۵ - م. Cumings, Charles W. (Charles William) ۵/۸۱۵RC ۳۱۶/۶۱۶ ۹۱۵۱۳۸۳ فیبا
موضوع	شناسه افزوده شناسه افزوده شناسه افزوده شناسه افزوده رده بندی کنگره رده بندی دیویی شماره کتابشناسی ملی اطلاعات رکورد کتابشناسی

عنوان کتاب: غدد بزاقی	چاپ و لیتوگرافی: رزیدنت یار
خلاصه درس به همراه مجموعه سوالات آزمون ارتقاء و بورد گوش، حلق و بینی و جراحی سر و گردن با پاسخ تشریحی بر اساس Cummings 2020	نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲ تیراژ: ۱۰۰ جلد.
ترجمه و تلخیص: دکتر فاطمه شجاع صفت.	شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۴۳-۴۷-۴
پاسخگویی به سوالات سال ۱۴۰۲: دکتر محمد طه مهدی عراقی، دکتر فرزین داودی	بهاء: ۲۶۹,۰۰۰ تومان
ناشر: انتشارات کاردیا	
صفحه آرا: رزیدنت یار - متیرالسادات حسینی	
طراح و گرافیسیت: رزیدنت یار	

آدرس: تهران میدان انقلاب - کارگرجنوبی - خیابان روانمهر - بن بست دولتشاهی پلاک ۱ واحد ۱۸
شماره تماس: ۶۶۴۱۹۵۲۰ - ۰۲۱ - ۸۸۹۴۵۲۰۸ - ۰۲۱ - ۸۸۹۴۵۲۱۶ - ۰۲۱ - www.residenttyar.com

هر گونه کپی برداری از این اثر پیگرد قانونی دارد.

غدد بزاقی

کتاب جامع آمادگی آزمون ارتقاء و بورد ۱۴۰۳

**CUMMINGS OTOLARYNGOLOGY
HEAD AND NECK SURGERY,
SEVENTH EDITION , 2020**

ترجمه و تلخیص

دکتر فاطمه شجاع صفت

دارای بورد تخصصی

گوش، حلق و بینی و جراحی سر و گردن

از دانشگاه علوم پزشکی تهران

پاسنکوئی به سوالات سال ۱۴۰۲

دکتر محمد طه مهدی عراقی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دکتر فرزین داودی

رتبه دوم بورد تخصصی سال ۱۴۰۲ کشور

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

فهرست مطالب

۱۱.....	Physiology of the Salivary Glands – فصل ۸۱
۱۹.....	سوالات و پاسخنامه فصل ۸۱
۲۳.....	Diagnostic Imaging and FNA of the Salivary Glands – فصل ۸۲
۳۹.....	سوالات و پاسخنامه فصل ۸۲
۴۵.....	Inflammatory Disorders of the Salivary Glands – فصل ۸۳
۶۹.....	سوالات و پاسخنامه فصل ۸۳
۷۷.....	Benign Neoplasms of the Salivary Glands – فصل ۸۴
۹۶.....	سوالات و پاسخنامه فصل ۸۴
۱۰۵.....	Malignant Neoplasms of the Salivary Glands – فصل ۸۵
۱۲۵.....	سوالات و پاسخنامه فصل ۸۵

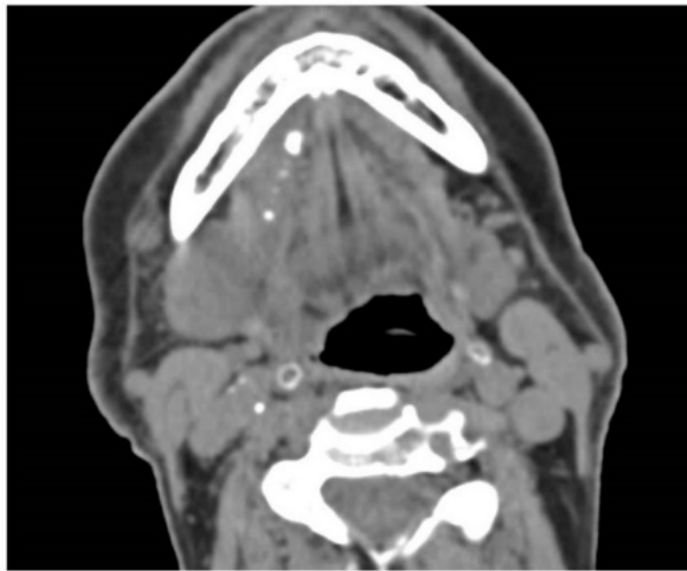
قواعد ترشح غدد بزاقی:

- غده بزاقی شامل یک آسینی، یک داکت ترشحي و داکت جمع کننده است.
- ۲۵٪ ترشح بزاق روزانه، از پاروتید است.
- **انواع آسینی:**
  - سرروز: بیشتر در پاروتید
  - موکوسی: بیشتر در غدد ساب‌لینگوال و مینور. قوام چسبنده دارد.
  - میکس: بیشتر در غده ساب‌مکس
- تعداد گرانول‌ها در غدد سرروزی، بعد از فاز ترشحي کاهش یافته و دوباره در فاز سنتز زیاد می‌شود.
- کانال‌های کلر، در سطح آپیکال سلول‌های مترشحه بزاق قرار دارند.
- بزاق با پروسه انتقال فعال تولید می‌شود، که تحت کنترل عصبی و هورمونی است.
- واحد ترشحي شامل دو ناحیه مجزای عملکردی است:
  - آسینی: محلی است که مایع ساخته شده و ۸۵٪ ترشحات پروتئینی هم ساخته می‌شود. مایع ساخته شده در این مرحله ایزوتونیک است. سپس مایع وارد داکت می‌شود.
  - داکت: به مایع غیر قابل نفوذ است. اتفاقاتی که در داکت می‌افتد:
    - بازجذب قسمت عمده سدیم و کلر
    - ترشح کمی پتاسیم و بی‌کربنات
    - اضافه شدن بعضی پروتئین‌ها
    - در مجموع بزاق هیپوتونیک می‌شود.
- نسبت الکترولیت‌ها با سرعت ترشح بزاق متغیر است:
  - کاهش سرعت: افزایش سدیم و کلر بزاق

- باز جذب پتاسیم، ربطی به سرعت ترشح بزاق ندارد.
- اعصاب سمپاتیک و پاراسمپاتیک، هر دو به غدده بزاقی عصب می دهند، اما اثر پاراسمپاتیک غالب است.
- سمپاتیک و پاراسمپاتیک اثر سینرژستیک با هم دارند، و سمپاتیک اثر پاراسمپاتیک را تشدید می کند.
- پاراسمپاتیک:
  - ترشح بزاق حجیم با پروتئین کم
  - انقباض میو اپی تلیال
  - دیلاتاسیون عروقی
- سمپاتیک:
  - ترشح بزاق کم حجم با پروتئین زیاد.
  - انقباض میو اپی تلیال
  - حفظ تون عروقی
- عصب گیری:
  - پاروتید:
    - سمپاتیک: گانگلیون گردنی فوقانی
    - پاراسمپاتیک: هسته بزاقی تحتانی (عصب ۹ شاخه اوریکولوتمپورال)
  - ساب مکس:
    - سمپاتیک: گانگلیون گردنی فوقانی
    - پاراسمپاتیک: هسته بزاقی فوقانی (عصب ۷)
- سمپاتیک ۴ رسپتور دارد:
  - آلفا ۱: اصلی، تحریکی
  - بتا ۱: اصلی، تحریکی، محرک ترشح آمیلاز
  - آلفا ۲: مهاری ترشح آمیلاز
  - بتا ۲: تحریکی
- به غیر از آلفا ۱، بقیه رسپتورها با کمک آدنیلات سیکلاز کار می کنند، اما در مورد آلفا ۱ هنوز پیام رسان دوم آن به خوبی شناخته نشده است.

- سیالولیتیاژ در غده ساب‌مکس، از بقیه غدد بزاقی شایع‌تر است، چون:
  - بزاق موسینی‌تر
  - مجرای افقی‌تر
- هرچه اندازه غده بزاقی بزرگ‌تر باشد، احتمال بدخیمی کمتر است.
- بهترین روش برای سیالولیتیاژ: CT

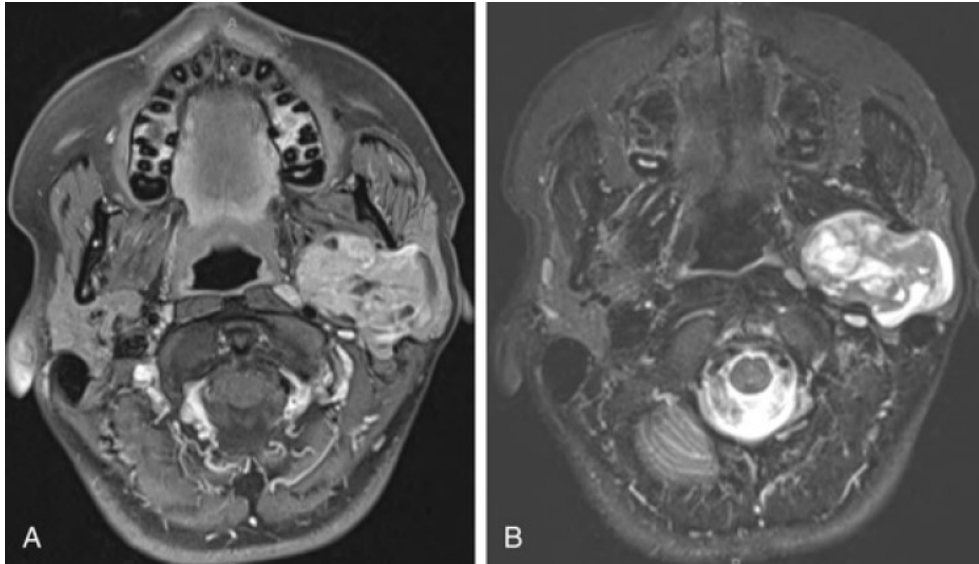

FIGURE 82-1. Multiple stones within the right submandibular duct (Wharton duct) with enlargement of the right submandibular gland and periglandular inflammatory fat stranding.

- آدنوم پلی‌مورف:
- CECT: هتروژن

- T1 بدون کنتراست: هیپو
- T2/FS: هیپر

FIG. 82.2 (A) T1-weighted fat-saturated postcontrast magnetic resonance image of a pleomorphic adenoma that appears as a welldefined enhancing mass in the left parotid gland. (B) On T2- weighted imaging with fat saturation, the pleomorphic adenoma is hyperintense, a characteristic appearance for this lesion.

آناتومی:

- پاروتید:
  - به وسیله ورید فاسیال خلفی (رترومندیبولار)، به دو لوب سطحی و عمقی تقسیم می شود.
  - تنه عصب فاسیال از سوراخ استیلوماستوئید خارج می شود، از خلف فضای پاروتید به سطح بطن خلفی دیگاستر می رسد و بعد به داخل غده پاروتید در لترال ورید رترومندیبولار می رود.
  - مجرای استنسن از لوب سطحی به قدام می رود، از روی عضله ماستر و چربی بوکال و از داخل عضله بوکسیناتور عبور کرده و بعد از خلف دندان مولار دوم خارج می شود.
  - در ۲۱٪ موارد، پاروتید یک جزء فرعی نیز دارد که در سطح عضله ماستر است.
  - یک مجرا هم از این پاروتید فرعی، به مجرای استنسن وصل می شود.

سنگ غدد بزاقی:

- بین سطح سرمی کلسیم و فسفر، و سنگ غدد بزاقی ارتباطی وجود ندارد.
- سنگ‌های پاروتید، در ۸۰٪ موارد رادیولوسنت هستند.
- در ۲۵٪ موارد، سنگ‌ها متعدد هستند.
- شایع‌ترین محل:
  - مجرای وارتون (۹۰٪)
  - مجرای استنسن پاروتید (۱۰٪)
  - مجرای ساب‌لینگوال (۱٪)
- در مردها و دهه ۸-۵ زندگی شایع‌تر است.
- ساب‌مکس:
  - سرعت جریان بزاق کمتر
  - ویسکوزیته بزاق بیشتر
  - کلسیم و فسفر بزاق بیشتر
- محل قرارگیری سنگ:
  - در ساب‌مکس: اغلب در داکت
  - در پاروتید: اغلب در هیلوم یا پارانشیم
- در ساب‌مکس، سنگ باعث التهاب می‌شود و در پاروتید، التهاب باعث سنگ می‌شود.
- علائم:
  - کولیک غده بزاقی پس از خوردن غذا (درد و تورم)
  - سابقه سیالادنیت حاد چرکی
- تشخیص افتراقی:

- فلبولیت
- آترواسکلروز شریان لینگوال
- لنفادنوپاتی کلسیفیه گردنی
- روش‌های تشخیصی:
  - سونو: ۹۰٪ سنگ‌های بالای ۲ میلی‌متر را تشخیص می‌دهد.
  - برای تشخیص سنگ، CT بدون کنتراست لازم است.
  - در صورت شک به بدخیمی: CT با و بدون کنتراست
  - مشاهده سنگ‌های رادیولوسنت: MRI
  - در عفونت فعال و سنگ‌های موجود در قسمت دهانی مجاری وارتون، سیالوگرافی کنتراندیکه است.
- درمان:
  - **اولیه:** محرک‌های بزاق، گرمای موضعی، هیدراتاسیون، ماساژ
  - **اگر عفونت فعال دارد:** آنتی‌بیوتیک
  - در سنگ‌های ساب‌مکس:
    - فاصله کمتر از 2 CM از سر وارتون، لمس از دهان و یا دیستال عضله میلوهیوئید: خارج کردن سنگ با milking
    - سنگ پروگزیمال، هیلار، داخل غده، ایمپکت و یا بزرگ: رزکشن ساب‌مکس
  - در سنگ پاروتید:
    - رویکرد ترانس اورال
    - پاروتیدکتومی توتال یا پارشیل و ۴-۲ هفته استنت
- **سیالادنیت مزمن:**
  - عودکننده و راجعه
  - اغلب در ساب‌مکس
  - عامل اولیه انسداد است، که باعث استاز شده و عفونت بالارونده ایجاد می‌شود.
- **علل:**

فصل ۸۴

Section 84

Benign Neoplasms of the Salivary Glands

- رفتار تومورهای خوش خیم غدد بزاقی، به غیر از آدنوم پلی مورف که پتانسیل عود و بدخیمی دارد، مشابه یک دیگر می باشد.
- فاکتورهای مرتبط:
  - ژنتیک: مرتبط با PLAG 1، HER 2 (موارد گرید بالا) و CTTNB1
  - رادیوتراپی:
    - افزایش احتمال، تومورهای خوش خیم و بدخیم غدد بزاقی خصوصا بدخیم ها.
    - این احتمال با افزایش دوز رادیوتراپی بیشتر می شود.
    - در بین بدخیم ها، بیشترین ارتباط را با کارسینوم موکوپیدرموئید دارد.
    - بین تومورهای خوش خیم، بیشترین ارتباط را با وارتین دارد.
    - دوره latency برای تومورهای بدخیم، ۱۱ سال و برای خوش خیم ها، ۲۱/۵ سال است.
  - سایر فاکتورهای محیطی:
    - وارتین با مصرف سیگار مرتبط است و ریسک آن با قطع سیگار کمتر می شود.
    - مطالعات جدید، ارتباط EBV با تومورهای خوش خیم بزاقی را اثبات نکرده اند.

شیوع:

- ۷۰٪ تومورهای غدد بزاقی در پارتید دیده می شوند.
- در غدد بزاقی مینور، عمده تومورها بدخیم هستند.
- در پارتید، سه چهارم تومورها خوش خیم هستند.
- شایع ترین تومورهای خوش خیم به ترتیب:
  - آدنوم پلی مورف
  - وارتین

• شایع ترین تومورهای بدخیم به ترتیب:

- MEC
- ACC (آدنوئید سیستیک کارسینوم)

ارزیابی بیمار:

- تومورهای پاروتید اغلب به شکل تورم بدون درد هستند.
- تورم دردناک جدید پاروتید: پروسه التهابی
- شوگرن: تورم دو طرفه پاروتید که ممکنه غیرقرینه یا حتی یک طرفه باشد.
- افزایش رشد ناگهانی یک توده قدیمی:
  - ترانسفورماسیون بدخیم
  - التهاب
  - دژنراسیون کیستیک که اغلب با وارتین مرتبط است.
- سابقه کانسر پوست سر و صورت در بیمار با توده پاروتید مهم است، چون احتمال متاستاز به پاروتید وجود دارد.
- توده خوش خیم:
  - حاشیه مشخص
  - غیر تندر
  - موبایل
  - اغلب در tail پاروتید.
- اگر توده از فورامن استایلو مندیبولار عبور کند: دمبل شکل (گسترش از لوب سطحی به عمقی)
- ویژگی های احتمالی توده بدخیم:
  - دردناک
  - فلج فاسیال
  - فیکس
  - لنفادنوپاتی گردنی

- احتمال بدخیمی توده غدد بزاقی، در اطفال بیشتر است.
- شایع‌ترین بدخیمی‌ها (به ترتیب):
  - MEC
  - ACC (آدنوئید سیستیک کارسینوما)
  - آدنوکارسینوم
  - میکس تومور بدخیم
  - SCC
- شایع‌ترین بدخیمی پاروتید: MEC
- شایع‌ترین بدخیمی ساب‌مکس و غدد بزاقی مینور: ACC
- شایع‌ترین بدخیمی غدد بزاقی مینور در PNS و بینی: آدنوکارسینوم
- بدخیمی‌های غدد بزاقی، اغلب در پاروتید و کم‌ترین در ساب‌لینگوال است.

معاینه:

- درد متناوب، نشانه التهاب و درد مداوم علامت بدخیمی است.
- اغلب لنف‌نودهای پاروتید در لوب سطحی هستند.
- فضای پارافارنکس:
  - کمپارتمان پره استیلوئید (انترولترال): در تومورهای لوب عمقی پاروتید درگیر می‌شود. به صورت بالجینگ زیرمخاطی در اوروفارنکس یا نازوفارنکس و انسداد شیپور استاش و نوروپاتی اعصاب ۹-۱۲ بروز می‌کند.
  - فاسیایی که از استیلوئید به TVP کشیده شده است و بین کمپارتمان پره استیلوئید و پست استیلوئید قرار دارد.

- کمپارتمان پست استیلوئید (پوسترومدیال)
- گسترش تومور پاروتید به پوسترومدیال در فضای اینفراتمپورال: ایجاد تریسموس
- **علائم خطر در بدخیمی سابمکس:**
- بی حسی زبان: درگیری عصب لینگوال
- ضعف زبان: درگیری عصب ۱۲
- ضعف لب تحتانی: درگیری عصب فاسیال
- غدد سابلینگوال:
- در کف دهان، دو طرف فرنلوم و لترال به خروجی مجرای وارتون هستند.
- مجرای آن‌ها (بارتولین) به مجرای وارتون تخلیه می‌شود.
- ارتباط با عصب لینگوال و ۱۲ دارند.
- اغلب تومورهای آن بدخیم هستند.
- غدد بزاقی مینور:
- اغلب در حفره دهان و در دهان هم اغلب در کام سخت
- تعداد کلی ۵۰۰-۱۰۰۰ عدد.
- بدخیمی‌های غدد بزاقی مینور هم، اغلب در کام سخت است.
- کپسول ندارند، بنابراین تهاجم لوکال شایع است.
- تظاهر: توده بدون درد زیرمخاطی و فیکس به مخاط، که ممکنه زخمی شود.

رادیولوژی:

- MRI:
- روش ارجح در نئوپلاسم‌های غدد بزاقی
- تومورهای پاروتید، در T1 به خوبی دیده می‌شوند.
- نئوپلاسم‌های اپی‌تلیال خوش خیم مثل آدنوم پلی‌مورف و بدخیمی‌های low grade: low T1/
high T2
- کارسینوم‌های high grade: در T1 و T2 هر دو low-intermediate هستند.
- برای ارزیابی تهاجم پری نورال و درگیری استخوانی:
- T1 با کنتراست: تومور انهناس می‌شود.